

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЧЕРНЯТИНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ»**

**Інженерно-технологічне відділення
Силабус навчальної дисципліни**

Охорона праці і безпека життєдіяльності

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Твердохліб Ігор Вікторович, кандидат технічних наук

Контакти: 0672152088

Електронна адреса: igor@vsau.vin.ua

НАЗВА, КОД КОМПОНЕНТИ І КІЛЬКІСТЬ КРЕДИТІВ

ОК 5 «Охорона праці та безпека життєдіяльності»

Кількість кредитів ЄКТС: 4

Кількість годин – 120, у тому числі 58 аудиторних годин, 62 годин самостійної роботи.

ЧАС ТА МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Термін викладання: I семестр

Місце проведення занять з навчальної дисципліни: корпус №1, 2-й поверх, кабінет №2.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Пререквізити: вивчення дисципліни базується на знаннях шкільного курсу предмета «Фізика з основами біофізики».

Постреквізити: основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні таких дисциплін, як «Загальна електротехніка і автоматика», «Експлуатація машин і обладнання», «Трактори і автомобілі», «Сільськогосподарські машини», «Машини і обладнання та їх використання в тваринництві».

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Людина та її здоров'я є найбільшою цінністю держави, яка докладає чимало зусиль для створення умов безпечної життєдіяльності всього населення України. Дисципліна «Охорона праці і безпека життєдіяльності» встановлює зміст регулювання зв'язків між природою та людиною, та між людиною, машиною та навколишнім середовищем в процесі виробництва.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Теоретична і практична підготовка студентів щодо створення безпечних умов діяльності і життя людей в умовах надзвичайних ситуацій та технічно грамотно створювати безпечні, сприятливі умови праці, вміти передбачати можливе виникнення виробничої небезпеки та шкідливостей.

Завдання вивчення дисципліни

Вміти аналізувати та оцінювати небезпечні ситуації та покращити організаційно-правову діяльність адміністрації з питань охорони праці

Прогнозувати вплив змін параметрів середовища існування на життєдіяльність,

Грамотно діяти під час надзвичайних ситуацій та при наявності небезпечних факторів у повсякденній діяльності

- аналізувати вплив умов праці на захворювання та травматизм;
- розробляти та виконувати науково-доведені плани заходів з охорони праці.

Зміст навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Охорона праці та безпека життєдіяльності» є обов'язковою. Вона орієнтована на глибоке засвоєння у студентів нового світогляду, культури безпеки, які дають змогу кожній людині самостійно оцінювати небезпеки середовища свого перебування, щодо особистої безпеки і безпеки оточуючих та практичних навичок для їхнього запобігання.

Формується із наступних програмних компетентностей:

1. Інтегральна компетентність (ІК)

Здатність особи самостійно виконувати складні спеціалізовані виробничі та навчальні завдання в галузі аграрного виробництва або у процесі навчання, нести відповідальність за результати своєї діяльності та діяльності інших осіб у певних ситуаціях.

2. Загальні компетентності (ЗК):

ЗК4. Наполегливість у досягненні мети та здатність оцінювати якість виконуваної роботи.

ЗК5. Базові знання фундаментальних розділів математики, в обсязі, необхідному для володіння математичним апаратом відповідної галузі знань, здатність використовувати математичні методи в обраній професії, сучасні уявлення про енергоресурси та виробничу безпеку.

ЗК7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

3. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН11. Розробляти заходи з охорони праці і безпеки життєдіяльності відповідно до правових вимог законодавства.

ПЛАН ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назва модуля і теми	Форми організації навчання та кількість годин		Сомостій на робота, кількість годин
	лекційні заняття	практичні заняття	
Модуль 1 Охорона праці			
Тема 1. Вступ. Теоретичні основи охорони праці	2		4
Тема 2. Правові та організаційні основи охорони праці	2	2	4
Тема 3. Основи фізіології гігієни праці та виробничої санітарії	2	2	4
Тема 4. Освітлення. Вентиляція, опалення	2	2	4
Тема 5. Шум, ультразвук, іонізуючі випромінювання	2	2	4
Тема 6. Електромагнітні поля. (Електробезпека).	2	2	4
Тема 7. Основи техніки безпеки.	2	2	4
Тема 8. Пожежна безпека.	2	2	4
Всього	16	14	32
Модуль 2 Безпека життєдіяльності			
Тема 1. Основні положення курсу. Основні поняття та визначення безпеки життєдіяльності.	2	2	4
Тема 2. Людина як біологічний та соціальний суб'єкт.	2	2	4
Тема 3. Особливості організму людини	2	2	6
Тема 4. Середовище життєдіяльності людини	2	2	4
Тема 5. Хімічна та біологічні фактори небезпек.	2	2	4
Тема 6. Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі.	2	2	4
Тема 7. Захист населення у надзвичайних ситуаціях і ліквідація їх наслідків	2	2	4
Всього	14	14	30
Разом	30	28	62

Теми практичних занять

Назва теми	К-сть годин
Психо-фізіологічні особливості людини та безпека життєдіяльності.	2
Раціональне та здорове харчування	2
Статистична оцінка небезпечних та шкідливих чинників для життя людини	2
Оцінка можливих наслідків аварій на вибухонебезпечному об'єкті	2
Оцінка хімічної обстановки	2
Оцінка радіаційної обстановки в надзвичайних умовах	2
Оцінка захисту споруд	2
Перша медична допомога	2
Закон України про охорону праці	2
Навчання, інструктажі та перевірка знань з охорони праці. Розробка інструкцій по охороні праці	2
Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань на виробництві	2
Дослідження параметрів мікроклімату виробничих приміщень. Дослідження забруднення повітря виробничих приміщень шкідливими газами, парами, пилом	2
Вивчення, вибір та розрахунок потреби засобів індивідуального захисту	2
Вивчення засобів гасіння пожеж	2
Всього	28

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін.

Передбачена в разі потреби розробка аудіокурсу, дистанційних online курсів для здобувачів з особливими освітніми проблемами (інклюзивної освіти).

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТА

Самостійна робота студента коледжу є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у вільний від обов'язкових занять час.

Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	К-сть годин
1.	Класифікація середовищ життєдіяльності, їх характеристика. Сутність техногенної, соціальної та природної небезпеки. Взаємодія людини з біосферою. Екологічна характеристика життєдіяльності. Методика та технічні засоби визначення рівня негативних факторів середовища. Поняття про біосферу.	4

2.	Методи та технічні засоби визначення й оцінки рівня негативних факторів середовища. Вплив забруднення навколишнього середовища на організм людини. Раціональні умови, параметри та норми забезпечення БЖД.	4
3.	Ергономіка як дисципліна. Технологічні процеси та техніка як джерело небезпеки. Методика захисту та виживання в умовах техногенних катастроф.	4
4	Вимоги до якості та безпеки харчових продуктів, продовольчої сировини та супутніх матеріалів. Шляхи надходження шкідливих речовин у харчові продукти. Види та класифікація зарубників харчових продуктів. Пестициди, нітрати та нітрити. Токсини для важких металів.	4
5	Вплив характеру і темпераменту людини на її безпеку. Мислення, емоції, воля в системі забезпечення безпеки людини. Потреби й активність особи. Методики формування й підтримання особистої психологічної стійкості людини при НС	4
6	Візуальна діагностика стану потерпілого. Особливості зупинки кровотечі. Види отруєнь. Особливості транспортування потерпілого.	4
7	Види опіків, обмороження, переохолодження організму. Порядок проведення реанімаційних заходів.	4
8	Межі чутливості людини. Пороги чутливості. Закон Вебера- Фехнера. Зоровий, нюховий, слуховий, смаковий, тактильний аналізатори людини.	4
9	Оцінка можливих наслідків аварії на вибухонебезпечному об'єкт	4
10	Оцінка хімічної обстановки	4
11	Оцінка радіаційної обстановки в надзвичайних умовах	6
12	Оцінка захисних споруд	4
13	Закон України про охорону праці	4
14	Дослідження забруднення повітря виробничих приміщень шкідливими газами, парами, пилом	4
15	Вивчення засобів гасіння пожеж	4
	Всього	28

Призначенням самостійної роботи студентів є поглиблення ними знань, одержаних на лекціях, формування вміння знаходити необхідний матеріал для підготовки до практичних занять, створення презентацій, написання доповідей тощо.

Графік самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин	Термін Виконання	Форма та метод контролю
1	Підготовка до лекційних та практичних занять.	42	Щотижнево	Усне та письмове (тестове)опитування

2	Виконання індивідуальних завдань (доповідей, презентацій).	20	4 рази в семестр	Усний захист
Всього		62		

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна література:

1. Аналітичний огляд стану техногенної та природної безпеки в Україні за 2018 рік / Державна служба України з надзвичайних ситуацій, Український науково-дослідний інститут цивільного захисту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.dsns.gov.ua/files/prognoz/report/2018/AO_2018.pdf
2. Безпека життєдіяльності [Текст] : підручник / [О. І. Запорожець, Б. Д. Халмурадов, В. І. Применко та ін.]. – 2-ге вид. – К. : «Центр учбової літератури», 2016. – 448 с.
3. Гаубер-Швенк Г. Харчування: dtv-Atlas / Г. Гаубер-Швенк, М. Швенк ; пер. з нім. : наук. ред. пер.: В. Г. Передерій, Ю. Г. Григоров. – К. : Знання-Прес, 2016. – 183 с
4. Желібо Є. П. Безпека життєдіяльності / Є. П. Желібо, Н. М. Завіруха, В. В. Зацарний : навч. посібник за редакцією Є. П. Желібо. – 8-е вид. – К. : Каравелла, 2018. – 264 с.
5. О.І.Запорожець. // Основа охорони праці / К: В-10 «Центр учбової літератури», 2016, 264 С.
6. В.Г.Грибан, О.В.Негодченко. // Охорона праці. Навчальний посібник / К: В-10 «Центр учбової літератури», 2017, 280С.
7. О.В.Хіврич, Б.Д. Халмурадов, О.П.Слободян, А.М.Литвиненко, Н.В.Володченкова // Цивільний захист на підприємствах харчової промисловості / К: В-10 «Центр учбової літератури », 2015,191С.
8. Яремко З. М. Безпека життєдіяльності: навч. посібник / З. М. Яремко. – К. : Центр навчальної літератури, 2017. – 320 с.
9. В.О.Михайлюк, Б.Д.Халмурадов. / Цивільна безпека / К: В-10 «Центр учбової літератури », 2017,158С.
10. Запорожець О.І. / Безпека життєдіяльності / К: В-60 «Центр учбової літератури », 2017,448С.
11. М.М.Козяр, Я.І.Бедрій, О.В.Станіславчук. // Основи охорони праці, безпека життєдіяльності та цивільного захисту населення. / К: В-60 «Центр учбової літератури », 2015,450С.
12. Спірін А.В., Омелянов О.М., Борисюк Д.В., Твердохліб І.В. Основи охорони праці. Практикум. – Вінниця: РВВ ВНАУ. 2015. – 254 с.
13. Солоня О.В., Спірін А.В., Рудницький Б.О., Твердохліб І.В., Омелянов О.М. Безпека життєдіяльності. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів всіх спеціальностей. – Вінниця: РВВ ВНАУ, 2017. – 61 с.
14. Солоня О.В., Спірін А.В., Рудницький Б.О., Твердохліб І.В., Омелянов О.М. Основи охорони праці. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів всіх спеціальностей. – Вінниця: РВВ ВНАУ, 2017. – 43 с.

15. Охорона праці та безпека життєдіяльності: навч. посіб. / О. М. Омелянов, А. В. Спирін, І. В. Твердохліб; Вінн. нац. аграр. ун-т. – Вінниця: ВНАУ, 2020. – 334 с.

Додаткова література:

1. Надзвичайні ситуації. Основи законодавства України. – К., 1998. – 544 с.
2. Павленко А. Р. Компьютер и здоровье. Решение проблемы. 3-е изд., перераб. и доп. – К.: "Основа", 1998. – 152 с.
3. Пістун І. П. Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. – Суми: Університет. книга, 1999. – 301 с.
4. Правила пожежної безпеки в Україні, затверджені наказом МНС України 19.10.2004 року № 126
5. Смоляр В. І. Фізіологія та гігієна харчування. Підручник для студентів. – К.: "Здоров'я", 2000. – 335 с.
6. Халмурадов Б.Д. Безпека життєдіяльності. Перша допомога в надзвичайних ситуаціях: Навч. посіб. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 138 с.
7. Ярошевська В.М., Ярошевський М.М., Москальов І.В. Безпека життєдіяльності. – К.: НМЦ, 1997. – 292 с.
8. Охорона праці та промислова безпека: Навч. посіб. / К. Н. Ткачук, В. В. Зацарний, Р. В. Сабарно, С. Ф. Каштанов, Л. О. Мітюк, Л. Д. Третьякова, К. К. Ткачук, А. В. Чадюк. За ред. К. Н. Ткачука і В. В. Зацарного. – К.: ____ 2009 – ____ с.
9. Охорона праці (Законодавство. Організація роботи): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: "Тріада плюс", 2010. – 648 с.
10. Охорона праці (практикум): Навч. посіб. / За заг. ред. к.т.н., доц. І. П. Пістуна. – Львів: «Тріада плюс», 2011 – 436 с.
11. Серіков Я. О. Основи охорони праці: Навч. посіб. – Харків, ХНАМГ, 2007. - 227с.
12. Гандзюк М.П., Желібо Є.П., Халімовський М.О. Основи охорони праці. – К.: Каравела, 2004. – 408 с.

КОНТРОЛЬ І ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів:

- поточний контроль – загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами занять – 30 балів;
- підсумок самостійної роботи (письмовий контроль: робота в письмовій формі, виклад матеріалу на задану тему в письмовому вигляді та ін.) – 40 балів;
- підсумковий контроль – 30 балів. Разом: 100 балів.

Якщо здобувач упродовж семестру за підсумками контрольних заходів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він не допускається до екзамену.

Критерії оцінювання результатів навчання

Вид навчальної діяльності	Бали
Модуль 1	
Участь у дискусіях на лекційних заняттях	8×1
Участь у роботі на практичних заняттях	5×3
Участь у роботі на семінарських заняттях	3×2
Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання презентацій)	2×1.5
Тестування	1×3
Всього за модуль	35
Модуль 2	
Участь у дискусіях на лекційних заняттях	7×1
Участь у роботі на практичних заняттях	3×5
Участь у роботі на семінарських заняттях	3×2
Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання презентацій)	2×1.5
Тестування	1×4
Всього за модуль	35
Екзамен	30
Всього	100

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 50% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 20% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки - на екзамен.

Крім того, обов'язковим при мінімальній кількості балів за підсумками контрольних заходів є виконання індивідуальної творчої роботи (презентації).

Оцінка навчальних досягнень студентів за всіма видами контролю - поточний контроль успішності і модульне тестування - здійснюється за національною шкалою та шкалою ECTS.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо відвідування

Лекційні та практичні заняття проводяться в навчальних кабінетах. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба) навчання може відбуватись в онлайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із керівником.

У дистанційному режимі всі заняття проводяться через платформу дистанційного навчання GOOGLE CLASSROOM.

Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття, здобувач презентує виконані завдання під час консультації з викладачем.

Правила поведінки на заняттях

Активна участь здобувачів на практичному занятті, під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність виконання самостійної роботи тощо.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Примітка: роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання екзаменів відбувається із дозволу керівництва за наявності поважних причин.

Політика щодо академічної доброчесності

Під час роботи над індивідуальними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними. Дотримуватись Положення про академічну доброчесність у Відокремленому структурному підрозділі «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету».

Списування, плагіат, фабрикація під час виконання самостійної роботи та екзамену заборонені (в т. ч. із використанням мобільних пристроїв).

Крім того, підсумковий семестровий контроль здобувачів освіти може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання в коледжі. З метою контролю виконання завдань екзамену в дистанційній формі викладач має право протягом усього заходу користуватись засобами інформаційно-комунікаційного зв'язку, які дозволяють ідентифікувати здобувача освіти (Google Meet, Viber тощо).